Magiczny Kraków

Ogród Botaniczny UJ zyska wkrótce nowoczesną szklarnię

2019-07-25

Jesienią powinna zakończyć się przebudowa kompleksu szklarni „Victoria” w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Nowy pawilon jest wyższy od poprzedniego o ok. 7 m. Jego rozbudowa była konieczna z uwagi na rosnącą w nim unikatową palmę daktylową pochodzącą z Wysp Kanaryjskich.

Pierwsza szklarnia powstała przy dzisiejszej ul. Kopernika w 1785 roku. Ufundował ją Michał Poniatowski, brat króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. W drugiej połowie XIX wieku posadzono w niej palmę daktylową pochodzącą z naturalnego stanowiska na Wyspach Kanaryjskich. Dziś to najcenniejszy okaz w krakowskim ogrodzie i najstarszy utrzymywany w warunkach szklarniowych w Europie. Zdaniem opiekujących się nim ogrodników posiada niepowtarzalną wartość przyrodniczą i historyczną. Olbrzymia roślina, aby mogła nadal się rozwijać, potrzebowała wyższego obiektu. Inaczej mogła zacząć obumierać.

Prace rozpoczęły się w połowie sierpnia ubiegłego roku od rozbiórki starej szklarni. Następnie w jej miejscu powstała tymczasowa, ogrzewana konstrukcja stalowo-foliowa, w której palmy przetrwały okres zimowy w bezpiecznych warunkach. W międzyczasie wykonawca przystąpił do wznoszenia fundamentów przyszłego obiektu. Dziś konstrukcja główna nowej szklarni jest gotowa. Na zewnątrz trwają zaawansowane prace związane z montażem aluminiowo-szklanej okładziny. Kolejnym etapem inwestycji będą prace wykończeniowe wewnątrz. Remont pochłonie ponad 9 mln zł.

Nowy pawilon w najwyższym punkcie liczy 21 m, czyli o ok. 7 m więcej od tego, który stał w tym miejscu od początku lat 70. ubiegłego stulecia. Do 14,3 metra, z obecnych 8,4 m, urósł też tzw. zimownik, w którym przechowuje się kolekcje roślin z ciepłych krajów, będące ozdobą ogrodu na wolnym powietrzu w okresie letnim. Szklarnia wyglądem nawiązuje do swoich poprzedniczek widocznych na najstarszych rycinach ogrodu pochodzących z połowy XIX wieku.

- Nowa szklarnia będzie nowoczesnym, w pełni zautomatyzowanym obiektem. Zastosowano w nim optymalne rozwiązania budowlane w postaci odpowiednich materiałów izolujących o najwyższej jakości. Powstanie też system automatycznego sterowania klimatem, co pozwoli zmniejszyć energochłonność szklarni i utrzymać wewnątrz właściwą temperaturę i wilgotności. Ogrodnicy będą mogli również chronić rośliny przed nadmiernym nasłonecznieniem roślin przy użyciu przesuwnych rolet - mówi prof. Józef Mitka, kierownik uniwersyteckiego ogrodu.

Obiekt zostanie udostępniony osobom słabowidzącym i niewidomym, co zdaniem prof. Józefa Mitki będzie jego największą zaletą. - Dzięki współpracy z krakowską Akademią Sztuk Pięknych powstanie ścieżka dydaktyczna im dedykowana. W planach mamy już rozszerzenie tej oferty na kolejne atrakcje naszego ogrodu - podkreśla z dumą.

Przebudowa kompleksu „Victoria” nie jest jedyną inwestycją w Ogrodzie Botanicznym UJ w ostatnich latach. Gruntowną modernizację przeszła też szklarnia „Holenderka” - w której znajduje się okazała kolekcja ponad 350 storczyków i niezwykle rzadkich sagowców - oraz wybrane elementy infrastruktury: alejki, dwa stawy i fontanny oraz ogrodzenie od strony al. Powstania Warszawskiego.

Magiczny Kraków

Dodatkowo wzdłuż ścieżek stanęło ponad 30 tablic edukacyjnych.

Ogród Botaniczny Uniwersytetu Jagiellońskiego jest najstarszym w Polsce. Mimo że początki jego historii sięgają XVII wieku, oficjalnie założono go w 1783 roku. Powstał w z inicjatywy Komisji Edukacji Narodowej jako zakład pomocniczy Katedry Chemii i Historii Naturalnej. Obszar, obejmujący początkowo ok. 2,4 ha, zakomponowano jako park barokowy typu francuskiego, w obrębie którego urządzono kolekcje roślin leczniczych oraz ozdobnych. Dzisiejszą aranżację zawdzięcza prof. Władysławowi Szaferowi, jednemu z najwybitniejszych polskich botaników. W 1976 roku wpisano go do rejestru zabytków jako cenny obiekt przyrody, pomnik historii nauki, sztuki ogrodniczej i kultury.